

COLUMN

FIKRY EL AZZOUZI

Beste Patrick Janssens,

Het zijn spannende tijden. De verkiezingen zijn in aantocht en de kans dat je herkozen wordt, lijkt me eerder klein. Persoonlijk vind ik het niet zo erg voor je. Ik heb het verlies altijd charmanter gevonden dan de overwinning. Ik denk dat jij een type bent dat strijdend ten onder wil gaan, een eierzuchtig man met mischiën wel een gemis aan liefde.

Mijn eerste indruk van je is dat je zo'n typische machtspolitiekier bent. Iemand die over lijken gaat. Ik kan me vergissen. Misschien ben je een aimabele man met een sardonisch lachje. Dat helpt je zachte kant niet, maar niet iedereen is geboren met een brede tandpastaglimlach. Misschien moet jij leren een donzig konijntje te worden en meer oefenen op een brede glimlach.

Je hebt je laten omringen met ja-knikkers en alibi-ali's. Dat is ook een kwaliteit. Ja-knikkers lopen met je weg wanneer het goed gaat en wanneer het slecht gaat, knikken ze nog steeds ja, maar achter je rug vertellen ze waarschijnlijk iets anders. Toch heb je enkele tactische missers gemaakt. Het hoofddoekenvoer heeft je als een natte dwell om het hoofd geslagen. Dat had je waarschijnlijk niet zien aankomen? Je alibi-ali's mogen nog zoveel munthee gaan drinken, zo hard roepen dat een veel groter gevaar dreigt. De tijden dat men op een vreemde naam stemde omdat het een vreemde naam was, lijken me nu toch voorbij. Er is ook nog zoiets als geloofwaardigheid.

De campagne is nu echt begonnen en de strategie zal steeds smeriger worden. Eigenlijk heb je geen keuze, het is het smerig spelen of burge-meester af zijn. Je bent buitengewoon geduldig en daarom denk ik dat je rustig je kans afwacht om toe te slaan. Als een cobra met een sardonisch lachje. De tijd zal wel uitwijzen of je een cobra bent of een kikker die te lang in kokend water heeft gezeten. Soms ga je voor een subtiele aanpak. Zoals de uit de hand gelopen betoging van jonge heethoofden, opgehitst door de idioten van Sharia4Belgium. Je complimenteerde herhaaldelijk de politie, maar je gaf ook aan dat je in de commandokamer zat als hoofd van de politie. Beslist geen campagne aan het voeren.

Of iedereen van het stad is, of het stad nu van iedereen is, allebei zijn het holle slogans. Eigenlijk vullen jij en Bart De Wever mekaar aan: allebei houden jullie van rechten en plichten en allebei zijn jullie niet socialistisch. Wat op zich geen probleem is, misschien moet je het alleen wat meer verduidelijken.

Lig je 's nachts niet te piekeren over wat je in al die jaren goed of verkeerd gedaan hebt? Probeer je dan niet je hoofdkussen te wurgten? En denk je dan niet dat je kussen Bart De Wever is? Heb je geen vuile was over je tegenstander? Iets waarmee je op het juiste moment wil toeslaan? Dat kan helpen. Anders komt het waarschijnlijk niet meer goed. Als je burgemeesterschap voorbij is, wil ik je gerust helpen de leegte te vullen. We kunnen een wandeling langs de Schelde nemen. Wat praten over vergetelheid en vervlogen dromen, denken aan nieuwe uitdagingen. Zou theater je ding niet zijn? Ik denk dat ik de geknipte rol voor jou heb. Gewoon vrijblijvend, acteren is zelfs niet nodig, je hoeft alleen maar sardonisch te glimlachen. Denk er eens over na. In ieder geval wil ik je nog veel succes wensen met de verkiezingen en de bijhorende campagne. En toen sloeg de cobra toe met een eigen eenmalig magazine. *Patrick*, met als titel: 'Antwoorden uit de luiers'. Ik wist dat de campagne smerig ging worden.

Vriendelijke groet,
Fikry El Azzouzi

Verzet tegen vernietiging

Nu het faillissement van boekendistributeur Libridis afgehandeld is, staan 1,2 miljoen boeken op het punt vernietigd te worden. Het Vlaams Fonds voor de Letteren wil een poging wagen om te redden wat er te redden valt. **Karl van den Broeck**

● Toen Libridis failliet ging, gingen de 1,2 miljoen boeken in zijn magazijn opnieuw naar de uitgevers. Maar die willen niet dat de boeken vernietigd worden; dat zou een enorm parallel circuit van nieuwe boeken doen ontstaan. Daarom willen ze de boeken vernietigen. © JONAS LAMPENS

De neergang van Libridis is een droevig verhaal. Het bedrijf kende een lange traditie maar ging deze zomer reddeloos ten onder. Het faillissement werd al op 15 mei uitgesproken en begin september bereikte de curator een akkoord met de schuldeisers. Groothandel Libridis werd in 1946 opgericht door wielrenner Richard Scholtens. Die had tijdens zijn carrière niet veel potten gebroken. Hij begon echter tijdschriften te bedelen bij krantenwinkels en boekhandels. Hij bedacht ook de slagzin 'Van Est viel zeventig meter diep, zijn hart stond stil maar zijn Pontiac liep', toen de Nederlander Wim van Est in 1951 in een ravijn reed in de afdaling van de Col d'Aubisque. Al snel groeide de tijdschriftenronde van Scholtens uit tot een van de grootste boekdistributiebedrijven van de Lage Landen, eerst in Maastricht daarna in Sittard en Sint-Niklaas. Op de dag van

het faillissement had het bedrijf 195 mensen in dienst. In het magazijn stonden 60.000 bestelbare titels, waarvan 35.000 op voorraad; in totaal zo'n 1,2 miljoen boeken. De laatste jaren richtte Libridis zich vooral op boekhandels. Aan de hand van een computergestuurd 'DNA-pro-

'Zelfs als we er maar 10.000 kunnen redden, dan zou dat al mooi zijn'
JOS GEYSELS
VLAAMS FONDS
VOOR DE LETTEREN

fieel' kregen die een kant-en-klaar assortiment aangeleverd. In 2010 had Libridis duizend klanten, waaronder ook Bruna, ECI, IKEA, Wehkamp, Albert Heijn en Primera. Maar de dalende boekenverkoop die nu al een paar jaar aanhoudt, zet veel boekhandels onder druk. Daardoor retourneren ze sneller de boeken die ze hebben ingekocht. Dat bracht Libridis in de problemen. Toen de grote uitgevers de distributie van Libridis Vlaanderen dan ook nog verplaatsten naar het CB Vlaanderen, werd de situatie onhoudbaar. De marges kwamen onder druk en ook de voorraad werd een torenhoog probleem. Die was in 2010 nog maar 6 miljoen euro waard, een half miljoen minder dan het jaar daarvoor. De 'houdbaarheid' van boeken neemt drastisch af en de verouderde voorraad vermindert dan ook in snel tempo in waarde. Toen de uitgevers, Lannoo-Meulenhoff, WPG, VBK en

van 1,2 miljoen boeken

Gottmer (de grootste spelers in het boekenvak) weigeren om een deel van hun boeken terug te nemen, was de crisis onafwendbaar. Een overname door concurrent CB ging niet door omwille van de grote voorraad bij Libridis. Na het faillissement bereikte de curator een akkoord over de 1,2 miljoen boeken in het magazijn van Libridis in Sittard. Die kwamen opnieuw ter beschikking van de uitgevers. Maar volgens het vakblad *Boekblad* zou het grootste deel vermoedelijk worden vernietigd. De uitgevers willen immers niet dat de boeken verramsjt worden; dat zou een enorm parallel circuit van nieuwe boeken doen ontstaan. Het nieuws van de nakende boekvernietiging zorgt evenwel voor heel wat onrust in de sector.

Voorkooprecht

Dorian van der Brempt, directeur van het Vlaams-Nederlands huis deBuren en lid van het bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL), vraagt zich af of er niet kan geprobeerd worden om (een deel) van de boeken te redden. Het VFL spendeert jaarlijks 1,1 miljoen euro aan werkbeurzen voor

auteurs en zo'n 22.500 aan productiesteen voor uitgevers. "Volgens de wetten van de markt zal het allemaal wel kloppen maar het boekenvak, dat steeds meer bevolkt en geleid wordt door ultraliberale managers, moet zich dringend afvragen of de cultuursubsidies die mede aan de oorsprong liggen van een gedeelte van hun product, niet kunnen leiden tot andere accenten of interpretaties in de waardeketen", schreef hij vorige week in een brief aan zijn collega's in het fondsbestuur. "Waarschijnlijk hebben wij (vandaag) juridisch geen poot om op te staan maar we moeten wel lessen voor de toekomst durven trekken. Kunnen wij, het Vlaamse en het Nederlandse Fonds voor de Letteren, niet afdwingen van de uitgevers dat boeken die ontstaan zijn door een rechtstreekse of onrechtstreekse steun van de Vlaamse of de Nederlandse overheid, nooit mogen worden vernietigd zonder toelating van dezelfde subsidiërende overheden."

Van der Brempt stelt voor dat de overheden die auteurs en uitgevers subsidiëren steeds een voorkooprecht zouden moeten hebben om boeken die vernietigd dreigen te worden op te kopen

tegen 5 procent van de oorspronkelijke verkoopprijs. Het zou niet de bedoeling zijn om die boeken in het commerciële circuit te brengen. "De overheden zullen deze boeken gratis ter beschikking stellen van onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, gevangissen en vele andere socioculturele initiatieven die vandaag hun boekenplannen opbergen wegens gebrek aan middelen."

Complex

Jos Geysels, voorzitter van het VFL, bevestigt dat het voorstel van Van der Brempt besproken is. De directeur van het VFL, Koen Van Bockstal, heeft de opdracht gekregen om de zaak te onderzoeken. "Hij zal contact opnemen met zijn Nederlandse collega. Het is een erg complexe materie. We weten absoluut niet over hoeveel gesubsidieerde boeken het gaat. Er moet een inventaris gemaakt worden. Maar zelfs als we er maar 10.000 kunnen redden, dan zou dat al mooi zijn." Geysels is wel te vinden voor het idee om in de toekomst uitgevers contractueel te verbieden om nog boeken te vernietigen die tot stand komen met een werkbeurs of productie-

Zijn e-boeken rijp voor de afprijsbakken?

● De Kindle e-reader van Amazon: bij ons geen doorslaand succes. © EPA

Paniek in het Engelse boekenvak: Amazon en Sony bieden e-boeken aan dumpingprijzen aan. Als het regent in Londen, druppelt het dan bij ons?

SARAH THEERLYNCK

20 pence deals: op de Angelsaksische e-boekenmarkt zijn ze sinds deze zomer een begrip. In een steeds bitser wordende strijd om de consument verkopen Sony en Amazon bestsellers aan kortingen van 97 procent en meer.

Hoe dat zit bij ons? Anders, want in tegenstelling tot Groot-Brittannië (en de VS), waar meer e-boeken dan papieren exemplaren verkocht worden, maakt de verkoop van digitale boeken in Vlaanderen maar 0,6 procent van de totale boekenverkoop uit. "Uitgevers en boekenverkopers zetten er nog niet echt op in", zegt Jef Maes van Boek.be. Resultaat? Een klein aanbod en relatief hoge prijzen.

"Al kan dat laatste snel veranderen", zegt Wiebe de Jager, directeur van uitgeverij Eburon en medeoprichter van de Nederlandse eReaders Groep. Amazon gaat binnenkort namelijk van start met

een Nederlandse webwinkel. Voorlopig werd enkel de deal met het Centraal Boekhuis, distributeur van papieren boeken in Nederland en Vlaanderen, officieel bevestigd, maar volgens De Jager is het heel waarschijnlijk dat Amazon ook Nederlandstalige e-boeken zal aanbieden.

Concurrentie dus voor Bol.com, dat voorlopig de strategie van de megakorting nog niet toepast. "Sowieso komt er dan een strijd om de Nederlandstalige consumment", zegt expert Bruno Koninckx van Lessius Hogeschool Mechelen. "De vraag

is alleen of die zich ook in dumpingprijzen zal vertalen." De Jager denkt van wel. "Amazon is berucht om de agressieve technieken waarmee het klanten lokt." Met dezelfde technieken probeert Amazon volgens Philippe Mayersdorf, manager marketing services & ICT bij WPG uitgevers België, nu al maanden een deal te sluiten met de Vlaamse uitgevers. Die is onontbeerlijk, wil Amazon ook de Belgische markt veroveren en Vlaamse werken aanbieden in zijn Nederlands-talige webwinkel.

De onderhandelingen met de uitgevers lopen volgens Mayersdorf stroef. "Amazon vraagt gewoonweg een te grote korting." Volgens hardnekkige geruchten zou de webwinkel tot -50 procent eisen. "Voorlopig hebben de Vlaamse uitgevers geen enkele reden om voor de hoge eisen van Amazon door de knieën te gaan", zegt Mayersdorf. "De interesse voor het e-boek bij het grote publiek is te klein om ons de nek te laten omwringen. Zoals alle Vlaamse uitgevers willen wij met een zogenaamd agency-model werken. Daarin zijn het de uitgeverijen die bepalen wat de prijs is." Een compleet ander model, dus, dan de Goliath der webwinkels gewoon is. Nu valt het enkel af te wachten of David ook in het Vlaamse boekenvak wint.

Beatrix opent 'de badkuip'

De Nederlandse koningin Beatrix heeft zaterdagmiddag het vernieuwde Stedelijk Museum in Amsterdam – nu al 'de badkuip' gedoopt – feestelijk heropend. Na een langdurig aanslepende sluiting voor renovatie kan Amsterdam eindelijk weer uitpakken met zijn internationaal gerenommeerde museum voor moderne en hedendaagse kunst. Vooraf kreeg het museum wel al kritiek te verwerken omdat het door de lange sluiting definitief de connectie met de nieuwste kunstvormen gemist zou hebben en omdat de problematische financiering aansluiting met de museale wereldtop onmogelijk maakt.

Het Stedelijk was bijna negen jaar dicht voor een grootscheepse vernieuwing. Architect Mels Crouwel nam het gebouw flink onder handen en ontwierp een moderne spierwitte vleugel, die in de volksmond 'de badkuip' is gaan heten. Ook de oudbouw uit 1895 onderging een

grondige opknappbeurt. Bij de feestelijke opening was er evenwel enkel blijdschap en trots. Burgemeester Eberhard van der Laan hoopt dat het Stedelijk weer de aanjager wordt van moderne kunst in Nederland. Dat werd "node gemist" tijdens de lange wachttijd waarin het museum werd verbouwd, zei hij tijdens de openingsceremonie. "We hopen op zinderende en controversiële programma's die de zinnen prikkelen, de gedachten bezighouden en de tongen losmaken."

Beatrix onthulde een handgeboordurd vaandel dat ontworpen is door de Britse kunstenaar Rory Pilgrim. Het Nationaal Jeugdkoor zong een a capella koorwerk dat de kunstenaar componeerde. Er was ook uitgekeken naar de eerste confrontatie tussen Beatrix en het pas door het museum verworven weinig flatterende portret dat onze landgenoot Luc Tuymans van haar schilderde. (BE)

● Beatrix bewondert het Stedelijk Museum in het gezelschap van onder meer museumdirecteur Ann Goldstein (l.). © KOEN VAN WIEL / EPA

KIM

MAANDAG

Nieuwe galerie met Belgische kunst in Brussel

Brussel blijft in trek als galeriestad. Roberto Polo, een Amerikaanse verzamelaar en kunsthistoricus, opent op 22 november een kunstgalerie vlak bij de Zavel. De openingstentoonstelling *Closed Doors* is gewijd aan een reeks recente schilderijen van Jan Vanriet. Roberto Polo wil in zijn galerie in de Lebeauststraat vooral Belgische kunst brengen, van de avant-garde uit de twintigste eeuw tot de actuele schilderkunst. Polo woont sinds 2007 in Brussel en is gepassioneerd door Belgische kunst en design van rond 1900 en meer

bepaald door Henry van de Velde. De tentoonstelling van Jan Vanriet loopt tot 24 februari 2013. Daarna staan achtereenvolgens schilder Jan De Vliegher en tekenaar-beeldhouwer Koen De Cock op het programma. (ER)

Lennon-vredesprijs voor Pussy Riot

Yoko Ono, de weduwe van ex-Beatle John Lennon, heeft in New York de Lennon Ono Grant for Peace toegekend aan de Russische punkband Pussy Riot, van wie drie

zangeressen gevangen zitten. Bij de ceremonie was de echtgenoot aanwezig van een van de bandleden, die de prijs in ontvangst nam. Ono loofde de leden van Pussy Riot om hun geloof in vrijheid van meningsuiting en ze zich te zullen inzetten voor hun directe

vrijlating. De vredesprijs wordt om de twee jaar uitgereikt. De drie vrouwen van Pussy Riot werden vorige maand veroordeeld tot twee jaar cel, omdat ze in een kerk een protestlied tegen president Vladimir Poetin hadden gezongen. De bandleden zijn in hoger beroep gegaan tegen het vonnis. Het hoger beroep begint naar verwachting begin oktober. (VK)

Sotheby's opent veilinghuis in China

Veilinghuis Sotheby's gaat samen met het staatsgecontroleerde cultuurontwikkelingsbedrijf Beijing GeHua Art een nieuw veilinghuis oprichten in China. Sotheby's, dat genoteerd

is op de beurs van New York, is naar eigen zeggen het eerste internationale veilinghuis dat actief wordt in China. De Chinese wet verbiedt immers buitenlandse veilinghuizen om verkopen te organiseren in het land. Ondanks een bloeiende activiteit in het semi-autonome gebied Hongkong, zijn veilinghuizen als Sotheby's en Christie's daarvoor sterk benadeeld in China, de grootste kunstmarkt ter wereld. Sotheby's en Christie's poogden door de jaren heen met alle mogelijke middelen die beperking tegen te gaan. Met de nieuwe *joint venture* bereikt Sotheby's nu dat doel. De Chinese overheid moet wel nog groen licht geven voor de oprichting. De traditionele vei-

linghuizen, die jarenlang dominant waren, worden nu geconfronteerd met Chinese concurrenten. Zo zijn er vijf Chinese bedrijven bij de tien grootste veilinghuizen ter wereld, qua omzet. (BELGA)

'Kinderen van de zon' internationaal gelauwerd

De theateervoorstelling 'Kinderen van de zon' van NTGent en Toneelgroep Amsterdam heeft op het 46ste BITEF Festival in Belgrado de Grand Prix Mira Trailović in ontvangst mogen nemen. De voorstelling, in een regie van Ivo van Hove, is gebaseerd op werk van de Russische auteur Maxim Gorki. Centraal

staan de botsing tussen idealisme en realiteit, en de grenzen aan de wetenschappelijke maakbaarheid van de mens. De voorstelling wordt in maart 2013 heromstolen in Gent en Antwerpen. De Grand Prix wordt jaarlijks toegekend aan de beste internationale podiumproductie. Vorige winnaars waren onder meer Romeo Castellucci en Heiner Goebbels. (BE)

'Partyrockers' LMFAO kappen ermee

Het Amerikaanse electropopduo LMFAO houdt er voorlopig mee op. De twee leden Redfoo en SkyBlu gaan zich focussen op soloprojecten. "Ik heb het

gevoel dat we dit nu al heel lang aan het doen zijn, zo'n vijf à zes jaar", aldus Redfoo, die zelf wel te kennen heeft gegeven door te gaan met het soort feestmuziek dat hem wereldberoemd heeft gemaakt. LMFAO scoorde grote hits met 'Party rock anthem' en 'Sexy and I know it', allebei nummers van hun tweede album *Sorry for party rocking* uit 2011. (DM)

Facebook stopt met automatische gezichtsherkenning

Facebook zal in Europa de automatische gezichtsherkenning opschorten. Het is een van de veranderingen die door de privacywaakhond van de

Ierse overheid was gevraagd. Gebruikers van de sociaalnetwerksite krijgen via de automatische gezichtsherkenning een melding dat ze getagd konden worden in foto's van anderen op de site. De gebruiker kon dat zelf accepteren of weigeren. Voor de tagfunctie werd gezichtsherkenningssoftware gebruikt, een schending van de privacy volgens de Ierse Data Protection Commissioner. De opschorting betekent niet dat Facebook van plan is de herkenningstool volledig af te schaffen. "We zijn van plan om de tool opnieuw in te voeren, overeenkomstig met de nieuwe richtlijnen", zegt Richard Allan van Facebook. De beslissing geldt alleen voor gebruikers in Europa. (BELGA)